

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 13.11.2023, klo 09:00 - 15:30

Paikka Tampere-talo, kokoustila Duetto 1-2

Käsitellyt asiat

§ 159 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 160 Pöytäkirjan tarkastus

§ 161 Läsnäolo- ja puheoikeudet

§ 162 Tiedoksi merkittävät asiat

§ 163 Keskustelu vuoden 2024 talousarviosta ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman hyväksymisestä sekä talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet ja talousarvioon liittyvät asiat

§ 164 Tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024

§ 165 Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman hyväksyminen sekä talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet ja talousarvioon liittyvät asiat

§ 166 Kokousraportit

Lisäpykälät

§ 167 LISÄPYKÄLÄ: Valtuutetun luottamustoimen päättyminen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Järvenpää Elina, 1. varapuheenjohtaja
Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja, poistui 11:25
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Caglayan Merve
Dündar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grönroos Arto, 9:00-10:45 ja 13:50-15:30
Gustafsson Jukka
Haapa-aho Olga
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartti
Helimo Matti
Hiitti Antti, saapui 11:27
Hiltunen Kari-Matti, varajäsen
Höyssä Matti
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Julin Sofia
Jussila Anne-Mari
Jäntti Aleks, saapui 09:09
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi, saapui 13:01
Kaleva Lassi
Kampman Ulla
Kiviranta Joonas
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Krasniqi Brigita, saapui 09:09
Kummola Kalervo
Kuusipalo Saana, varajäsen, poistui 13:01
Lahtinen Jussi, varajäsen 9:00-11:27 ja 15:14-15:30
Leino Ida
Liimola Anne, varajäsen §:ssä 159-162
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Machaal Mahmoud
Minkkinen Minna
Moilanen Anna, varajäsen, poistui 13:01
Moisander Antti
Moisio Jani, varajäsen, saapui 10:45, poistui 13:50
Molari Anni

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ovaska Jouni
Porttikivi Ilkka
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Pursiainen Sirpa
Raevaara Arne
Rajala Petri, saapui 13:04
Rantanen Ilpo, varajäsen, saapui 09:20, poistui 13:04
Rokosa Inna
Salmi Pekka, poistui 15:14
Salmijärvi Mirja
Sareila Hanna
Sasi Ilkka
Sheikh Liban, saapui 13:06
Sipilä Satu, varajäsen, saapui 10:04
Sirén Jouni, varajäsen
Stenhäll Jaakko
Suomela Iiris, saapui 13:01
Suoniemi Juhana, varajäsen
Taina Anneli
Tapio Mitja
Torkkola Sinikka, varajäsen
Vallin Veikko
Vigelius Joakim
Viitanen Pia
Vikman Sofia

Muut saapuvilla olleet

Vehmaanperä Karoliina, hallintosihteeri, sihteeri
Hukkanen Eetu, nuorisovaltuuston edustaja
Klami Laura, lakiasiaintohtaja
Linnamaa Reija, strategiajohtaja
Männikkö Jukka, talousjohtaja
Nikko Patricia, juristi
Nurminen Mikko, johtaja
Perämaa Juha, juristi
Pietikäinen Niina, henkilöstöjohtaja
Savisaari Lauri, johtaja
Taubert Venla, nuorisovaltuuston edustaja, poistui 13:35
Viitala Erja, kaupunginreviisori
Viitaniemi Riikka, johtava juristi
Vuojoilainen Arto, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja

Poissa

Halonsaari Miila
Marin Sanna
Markkanen Jouni
Tanus Sari

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tynkkynen Oras

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen
Puheenjohtaja

Karoliina Vehmaanperä
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Olga Haapa-aho

Milka Hanhela

muut allekirjoittajat

Laura Klami
lakiasiaintohtaja

Juha Perämaa
juristi

Riikka Viitaniemi
johtava juristi

Patricia Nikko
juristi

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäville Tampereen kaupungin internet-sivuille
www.tampere.fi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Karoliina Vehmaanperä, hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 159

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Merkittiin, että valtuuston vahvuus oli 63 valtuutettua.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Ylimääräisen asian käsiteltäväksi ottaminen

Puheenjohtajan esityksestä valtuusto päätti yksimielisesti ottaa käsiteltäväksi lisäesityslistalla olevan asian §167 Valtuutetun luottamustoimen päättymisen (lisäpykälä).

Asioiden käsittelyjärjestyksen muuttaminen

Puheenjohtajan esityksestä valtuusto päätti yksimielisesti, että asioiden käsittelyjärjestyksestä muutetaan siten, että §167 Valtuutetun luottamustoimen päättymisen (lisäpykälä) käsitellään §:n162 Tiedoksi merkittävät asiat jälkeen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 160

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Arto Grönroos ja Olga Haapa-aho (varalle Milka Hanhela ja Vilhartti Hanhilahti).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 20.11.2023.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 161

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Päätös

Läsnäolo- ja puheoikeudet myönnettiin tässä kokouksessa seuraavasti:
lakiasiainjohtaja Laura Klami, strategiajohtaja Reija Linnamaa,
talousjohtaja Jukka Männikkö, johtaja Mikko Nurminen, henkilöstöjohtaja
Niina Pietikäinen, johtaja Teppo Rantanen, johtaja Lauri Savisaari,
kaupunginreviisori Erja Viitala, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto
Vuojoilainen ja hallintosihteeri Kalle Kaunisto.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 162

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Ei tiedoksi merkittäviä asioita.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 163

Keskustelu vuoden 2024 talousarviosta ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman hyväksymisestä sekä talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet ja talousarvioon liittyvät asiat

TRE:832/02.02.01/2023

Päätös

Merkittiin.

Kokouskäsitely

Puheenjohtajan ehdottama käsittelyjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti. Lisäksi puheenjohtaja totesi, että repliikkipuheenvuoroja ei sallita tässä kokouksessa.

Pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummola teki seuraavat muutosehdotukset puheenvuorossaan:

YLEISPERUSTELUT

Sivu 53, Ilmastobudjetti

Tekstilisäys: "Kaupungin ilmastohankkeita kehitetään eteenpäin realistisesti ja kustannustehokkaasti esimerkiksi edistämällä materiaalin uudelleen käyttöä ja kierrätystä."

KÄYTTÖTALOUSOSA JA INVESTOINNIT YKSIKÖITTÄIN

Sivu 67, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Tekstilisäys ja menojen lisäys: "Lisätään 150 000 euroa köyhyysohjelman toimeenpanoon ja 50 000 euroa ikäihmisten matalan kynnyksen palveluihin."

Sivu 86, Asunto- ja kiinteistölautakunta

Tekstilisäys: "Talonrakennusinvestointien suunnittelu- ja rakentamisprosessia kehitetään. Tavoitteena on hyvään laatuun tähtäävä, mutta resurssiviisas ja taloudellisesti kestävä toimintatapa."

Sivu 102, Yhdyskuntalautakunta

Tekstilisäys: "Kaupunki tutkii mahdollisuutta säilyttää viistoparkki Hallituskadulla ja toteuttaa viistoparkki-pysäköintiä myös uusissa kohteissa."

Sivu 107, Joukkoliikennelautakunta

Tekstilisäys: "Teiskon alueen bussiliikennettä kehitetään saatu palaute huomioiden, kustannusneutraalilla tavalla."

Sivu 127, Investoinnit

Tekstilisäys: "Kaupunki ottaa jatkossa käyttöön investointikaton."

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kokoomuksen ja Suomen ruotsalaisen kansanpuolueen Tampereen valtuustoryhmän varapuheenjohtaja Anne-Mari Jussila käytti ryhmäpuheenvuoron kannattaen pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummolan puheenvuorossaan tekemiä muutosehdotuksia.

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmän puheenjohtaja Pekka Salmi käytti ryhmäpuheenvuoron kannattaen pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummolan puheenvuorossaan tekemiä muutosehdotuksia.

Tampereen vihreä valtuustoryhmän puheenjohtaja Vilma Järvisalo käytti ryhmäpuheenvuoron kannattaen pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummolan puheenvuorossaan tekemiä muutosehdotuksia.

Perussuomalaisten valtuustoryhmän puheenjohtaja Lassi Kaleva käytti ryhmäpuheenvuoron kannattaen pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummolan puheenvuorossaan tekemiä muutosehdotuksia.

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän puheenjohtaja Mitja Tapio käytti ryhmäpuheenvuoron kannattaen pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummolan puheenvuorossaan tekemiä muutosehdotuksia.

Keskustan valtuustoryhmän puheenjohtaja Vilhartti Hanhilahti käytti ryhmäpuheenvuoron kannattaen pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummolan puheenvuorossaan tekemiä muutosehdotuksia.

Tampereen kristillisdemokraattien valtuustoryhmän puheenjohtaja Sirpa Pursiainen käytti ryhmäpuheenvuoron kannattaen pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummolan puheenvuorossaan tekemiä muutosehdotuksia.

Tamperelaisten Puolesta valtuustoryhmän puheenjohtaja Aila Dündar-Järvinen käytti ryhmäpuheenvuoron kannattaen pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummolan puheenvuorossaan tekemiä muutosehdotuksia.

Ryhmäpuheenvuorojen jälkeen yksittäiset valtuutetut käyttivät omat puheenvuoronsa.

Kokous keskeytettiin lounastauon ajaksi kello 12.00-13.00. Tauon jälkeen jatkettiin keskustelua.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Perustelut

1. Talousarvion esittely

Pormestari, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kalervo Kummola

2. Keskustelu

Esityslistan pykälistä 163-165 käydään keskustelu samanaikaisesti seuraavasti:

Ryhmäpuheenvuorot 10 minuuttia, valtuustoryhmät

Ryhmäpuheenvuorotsuuruusjärjestyksessä. Ryhmäpuheenvuorojen aikana mahdollisesti tehdyt muutos- ja ponsiehdotukset sekä kirjallisina että sähköisenä sihteeristölle: otsikko, sivu ja esitetty muutos tai ponsi.

Kokoomuksen ja Suomen ruotsalaisen kansanpuolueen Tampereen valtuustoryhmä

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Tampereen vihreä valtuustoryhmä

Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä

Keskustan valtuustoryhmä

Tampereen kristillisdemokraattien valtuustoryhmä

Tamperelaisten puolesta valtuustoryhmä

Yksittäisten valtuutettujen puheenvuorot, joiden aikana mahdollisesti tehdyt muutos- ja ponsiehdotukset sekä kirjallisina että sähköisenä sihteeristölle: otsikko, sivu ja esitetty muutos tai ponsi. Muutos- ja ponsiehdotukset pykälisiin 164-165 on tehtävä pykälän 163 keskustelun aikana. Muutos- ja ponsiehdotuksia ei saa tehdä enää käsiteltäessä pykälä 164-165. Pykälien 164-165 kohdalla suoritetaan vain mahdolliset äänestykset ja todetaan päätökset.

3. Yksityiskohtainen käsittely

Käsittely esityslistan §:n 163 osalta käydään talousarviokirjassa olevan jaottelun mukaisesti:

Sisällysluettelo

Esipuhe s. 4-6

YLEISPERUSTELUT s. 9-57

Talous- ja strategiaprosessi s. 10

Tampereen kaupungin organisaatio s. 10-11

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Taloudelliset lähtökohdat s. 12-16

Talouden kehitysnäkymät s. 12
Kuntatalous s. 13
Kaupungin talous s. 14-15
TE-uudistus s.16

Toimintaympäristö s. 17-23

Väestö s. 17-18
Työ s. 19-21
Asuminen s. 22-23

Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta s. 24-27

Talousarvion osat s. 24
Talousarvion sitovuus s. 24-26
Tilivelvollisuus s. 27

Henkilöstö s. 28-29

Tampereen strategia 2030 s. 30-40

Strategian rakenne ja keskeiset sisällöt s. 30-32
Strategiset painopisteet, valtuustokauden tavoitteet ja vuositavoitteet s. 33-40

Tuottavuuden tila s. 41-42

Kehitysohjelmat ja muu kehittämistoiminta s. 43-52

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma s.44
Hiedanranta-kehitysohjelma s. 45
Elämystalouden kehitysohjelma s. 46
Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelma s.47
Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma s. 48
Welcoming City -kehitysohjelma s. 49
Hyvinvoinnin kehitysohjelma s. 50
Muu kehittämistoiminta s. 51-52

Ilmastobudjetti s. 53-54

Riskienhallinta ja turvallisuus s. 55

Hankinnat s. 56-57

KÄYTTÖTALOUSOSA JA INVESTOINNIT YKSIKÖITTÄIN s. 58-114

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Sivistyspalvelujen palvelualue s. 59-72

Kasvatus- ja opetuslautakunta s. 59-61

Varhaiskasvatus ja esiopetus s. 62-63

Perusopetus s. 64-65

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta s. 66-68

Kulttuuri s. 69-70

Liikunta ja nuoriso s. 71-72

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue s. 73-96

Elinvoima- ja osaamislautakunta s. 73-75

Ammatillinen koulutus s. 76-77

Lukiokoulutus s. 78

Työllisyys- ja kasvupalvelut s. 79-80

Vetovoima ja edunvalvonta s. 81

Elinkeinopalvelut s. 82

Strateginen hankekehitys s. 82

Asunto- ja kiinteistölautakunta s. 83-85

Kiinteistöt, tilat ja asuntopoliittika s. 86-87

Talonrakennushankkeet s. 88-96

Kaupunkiympäristön palvelualue s. 97-107

Yhdyskuntalautakunta s. 97-99

Kaupunkiympäristön suunnittelu s. 100-101

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito s. 102

Kestävä kaupunki s. 103-104

Joukkoliikennelautakunta s. 105-106

Joukkoliikenne s. 107

Konsernihallinto s. 108-111

Konsernihallinto s. 108-109

Yhteiset erät s. 110-111

Taseyksiköt s. 112-114

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vahinkorahasto s. 112

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos s. 113-114

Laskelmat s. 115-134

Tuloslaskelma s. 116-118

Verotulot s. 119-121

Valtionosuudet s. 122-123

Korkotulot ja -menot s. 124-125

Muut rahoitustulot ja -menot s. 126

Investoinnit s. 127-129

Rahoituslaskelma s. 130-132

Antolainauksen muutokset s. 133

Lainakannan muutokset s. 134

LIITTEET s. 135-157

Konsernin toiminta ja talous s. 136-146

Investoinnit kohteittain 2024-2033 s. 147-155

Täydentäviä tietoja s. 156

Lounastauko pidetään kello 12.00- 13.00, päivällinen kello 15.30.

Liitteet

1 Kh 30.10.2023 Pormestarin talousarvioehdotus 2024

2 Kh 30.10.2023 Talousarvioehdotuksen yhteydessä käsiteltävät aloitteet ja niihin annetut vastaukset

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 164, 13.11.2023

Kaupunginhallitus, § 442, 30.10.2023

§ 164

Tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024

TRE:5060/02.03.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 13.11.2023, § 164

Valmistelija / lisätiedot:

Männikkö Jukka

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Vahvistetaan seuraavat verot verovuodelle 2024:

- Tuloveroprosentiksi vahvistetaan 7,60.
- Yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi/maapohja vahvistetaan 1,30.
- Yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi/rakennukset vahvistetaan 1,25.
- Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 0,65.
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 1,10.
- Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 0,40.
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 3,00.
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 5,00.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Anniina Ylä-Mattila

Kaupunginhallitus, 30.10.2023, § 442

Valmistelijat / lisätiedot:

Männikkö Jukka

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vahvistetaan seuraavat verot verovuodelle 2024:

- Tuloveroprosentiksi vahvistetaan 7,60.
- Yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi/maapohja vahvistetaan 1,30.
- Yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi/rakennukset vahvistetaan 1,25.
- Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 0,65.
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 1,10.
- Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 0,40.
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 3,00.
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentiksi vahvistetaan 5,00.

Perustelut

Valtuustojen tulee kuntalain 111 §:n mukaisesti päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa seuraavan vuoden veroprosentit Verohallinnolle viimeistään edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Vuoden 2024 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee näin ollen ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään perjantaina 17.11.2023.

Kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin kuluvalla vuodelle 12,64 prosenttiyksiköllä. Näin ollen tuloveroprosentit ovat tällä hetkellä prosentin sadasosan tarkkuudella. Ensi vuoden tuloveroprosentit tulee määrätä ja ilmoittaa 0,10 %-yksikön tarkkuudella, joten kaikkien kuntien tuloveroprosentit muuttuvat.

Jos kunta ei ilmoita tuloveroprosenttiansa määrääjassa Verohallinnolle tai virheellisesti (ei 0,10 %-yksikön tarkkuudella), kunnan vuoden 2023 sovellettua tuloveroprosenttia voidaan pyöristää lähimpään prosenttiyksikön kymmenykseen vuodelle 2024 (Laki verotusmenettelystä 91 a § ja 91 b §).

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa ja sadasosan tarkkuudella vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin.

Kuntien verotulot kertyvät kunnan tuloverosta (kunnallisvero), osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta.

Tuloveroprosentti

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen tuloveroprosentti vuonna 2023 on 7,61. Ensi vuonna tuloveroprosentti tulee määrätä 0,10 %-yksikön tarkkuudella. Vuoden 2024 talousarvio on valmisteltu 7,60 tuloveroprosentin mukaan.

Vuoden 2024 verotuloarviota tehtäessä on ollut käytettävissä alustavat tiedot vuoden 2022 verotuksesta, jonka mukaan vuonna 2022 verotettavat tulot kasvoivat Tampereella 6,0 prosenttia ja koko maassa 4,0 prosenttia. Verotettavien tulojen arvioidaan kasvavan Tampereella 14,4 prosenttia ja koko maassa 11,7 prosenttia vuonna 2023.

Kunnallisveroja on vuonna 2023 kertymässä noin 476 milj. euroa. Vuonna 2024 kunnallisveroja arvioidaan kertyvän noin 447 milj. euroa. Verotulot vähenevät vuodesta 2023, kun ns. verohännät poistuvat kuntien verotilityksistä.

Osuus yhteisöveron tuotosta

Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän kuluvana vuonna 97 milj. euroa. Vuonna 2024 yhteisöverotilitysten arvioidaan vähenevän 10 milj. eurolla ja yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 87 milj. euroa. Yhteisöverojen kertymäärä arvioidaan perustuu valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton arvioon kunnille vuonna 2024 tilitettävistä yhteisöveroista ja kaupungin jako-osuusarviosta.

Tampereen jako-osuus kuntaryhmän jako-osuudesta vuonna 2023 on 4,8268 prosenttia. Valtiovarainministeriö vahvistaa vuonna 2024 käytettävät kuntien jako-osuudet joulukuussa 2023 ja osuudet voivat poiketa nykyisistä jako-osuuksista. Kaupungin jako-osuuden kuntaryhmän jako-osuudesta arvioidaan pysyvän vuoden 2023 tasolla.

Kiinteistöveroprosentit

Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella. Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2024 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93-2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,41-1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93-2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 0,93-3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti voidaan määrätä välillä 0,00-2,00 % (kiinteistöveroprosentiksi 0,00 vain, jos valtuusto on erikseen näin määrännyt. Jos erillistä veroprosenttia ei ole päätetty, jätetään ilmoituskenttä tyhjäksi.)
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 2,00-6,00 % (Huom! KiintVL 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on kunnanvaltuuston määräämä yleinen veroprosentti + 3,00 %)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan yleisen kiinteistöveron osalta määrätään erillinen veroprosentti maapohjalle ja rakennuksille. Lakiesityksen mukaan maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Esitetty toimenpide edellyttää maapohjan veroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Jatkossa maapohjan kiinteistöveron vaihteluväli on lakiesityksen mukaan siten 1,30–2,00 prosenttia.

Vuoden 2024 talousarviovalmistelussa kiinteistöveroprosentit on pidetty todennäköisestä lainmuutoksesta aiheutuvaa muutosta lukuun ottamatta vuoden 2023 tasolla.

Esitettävät kiinteistöveroprosentit ovat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti/maapohja 1,30
- yleinen kiinteistöveroprosentti/rakennukset 1,25
- vakituiset asuinrakennukset 0,65
- muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,10
- voimalaitokset 3,00
- yleishyödylliset yhteisöt 0,40
- rakentamaton rakennuspaikka 5,00

Kiinteistöveroja on vuonna 2023 kertymässä noin 106 milj. euroa. Vuonna 2024 kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 109,5 milj. euroa.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Anniina Ylä-Mattila

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle. Hän oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 165, 13.11.2023

Kaupunginhallitus, § 443, 30.10.2023

§ 165

Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman hyväksyminen sekä talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet ja talousarvioon liittyvät asiat

TRE:832/02.02.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 13.11.2023, § 165

Valmistelija / lisätiedot:

Männikkö Jukka, Linnamaa Reija

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539 ja strategiajohtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoiminnan johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin seuraavin yksimielisin muutoksin:

YLEISPERUSTELUT

Sivu 53, Ilmastobudjetti

Tekstilisäys: "Kaupungin ilmastohankkeita kehitetään eteenpäin realistisesti ja kustannustehokkaasti esimerkiksi edistämällä materiaalin uudelleen käyttöä ja kierrätystä."

KÄYTTÖTALOUSOSA JA INVESTOINNIT YKSIKÖITTÄIN

Sivu 67, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Tekstilisäys ja menojen lisäys: "Lisätään 150 000 euroa köyhyysohjelman toimeenpanoon ja 50 000 euroa ikäihmisten matalan kynnyksen palveluihin."

Sivu 86, Asunto- ja kiinteistölautakunta

Tekstilisäys: "Talonrakennusinvestointien suunnittelu- ja rakentamisprosessia kehitetään. Tavoitteena on hyvään laatuun tähtäävä, mutta resurssiviisas ja taloudellisesti kestävä toimintatapa."

Sivu 102, Yhdyskuntalautakunta

Tekstilisäys: "Kaupunki tutkii mahdollisuutta säilyttää viistoparkki Hallituskadulla ja toteuttaa viistoparkki-pysäköintiä myös uusissa kohteissa."

Sivu 107, Joukkoliikennelautakunta

Tekstilisäys: "Teiskon alueen bussiliikennettä kehitetään saatu palaute

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

huomioiden, kustannusneutraalilla tavalla."

Sivu 127, Investoinnit

Tekstilisäys: "Kaupunki ottaa jatkossa käyttöön investointikaton."

Päätösehdotus oli

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelma hyväksytään.

Talousarvio sitoo valtuustoon ja muihin toimielimiin nähden Yleiset lähtökohdat -osan Talousarvion sitovuus -luvussa määriteltyjen sitovuussäännösten mukaisesti.

Konsernijohtajalle annetaan oikeus päättää organisaatiomuutoksiin liittyvien toimintojen ja niihin liittyvien määrärahojen siirroista.

Konsernijohtajalle tai hänen määräämälleen konsernihallinnon viranhaltijalle annetaan seuraavat oikeudet:

- oikeus ottaa vuoden 2024 mahdollisiin muutettuihin talousarvioihin sisältyvä lainamäärä
- oikeus ottaa vuoden 2024 aikana lyhytaikaisia lainoja 100 milj. euron määrään saakka maksuvalmiuden turvaamiseksi
- oikeus myöntää lyhytaikaisia antolainoja konserniyhteisöille yhteensä enintään 30 milj. euron määrään saakka
- oikeus konvertoida ja maksaa ennenaikaisesti takaisin kaupungin taseeseen sisältyviä ottolainoja

Talousarvion liitetietoihin sisältyvät konserniyhteisöjen tavoitteet hyväksytään kuntalain 110 §:n tarkoittamiksi kuntakonsernin tavoitteiksi.

Konsernihallinnon talousyksikkö oikeutetaan tekemään talousarvioasiakirjaan teknisluonteisia korjauksia ja tarkistuksia.

Vuoden 2024 talousarvioehdotuksen yhteydessä käsiteltävät valtuusto- ja kuntalaisaloitteet sekä niihin liitteessä annetut vastaukset merkitään tiedoksi. Aloitteet eivät anna aiheutta muihin kuin liitteessä mainittuihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsitely

Pormestari Kalervo Kummola oli tehnyt seuraavat muutosehdotukset:

YLEISPERUSTELUT

Sivu 53, Ilmastobudjetti

Tekstilisäys: "Kaupungin ilmastohankkeita kehitetään eteenpäin realistisesti ja kustannustehokkaasti esimerkiksi edistämällä materiaalin uudelleen käyttöä ja kierrätystä."

KÄYTTÖTALOUSOSA JA INVESTOINNIT YKSIKÖITTÄIN

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Sivu 67, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Tekstilisäys ja menojen lisäys: "Lisätään 150 000 euroa köyhyysohjelman toimeenpanoon ja 50 000 euroa ikäihmisten matalan kynnyksen palveluihin."

Sivu 86, Asunto- ja kiinteistölautakunta

Tekstilisäys: "Talonrakennusinvestointien suunnittelu- ja rakentamisprosessia kehitetään. Tavoitteena on hyvään laatuun tähtäävä, mutta resurssiviisas ja taloudellisesti kestävä toimintatapa."

Sivu 102, Yhdyskuntalautakunta

Tekstilisäys: "Kaupunki tutkii mahdollisuutta säilyttää viestoparkki Hallituskadulla ja toteuttaa viestoparkki-pysäköintiä myös uusissa kohteissa."

Sivu 107, Joukkoliikennelautakunta

Tekstilisäys: "Teiskon alueen bussiliikennettä kehitetään saatu palaute huomioiden, kustannusneutraalilla tavalla."

Sivu 127, Investoinnit

Tekstilisäys: "Kaupunki ottaa jatkossa käyttöön investointikaton."

Kannatus: Anne-Mari Jussila, Pekka Salmi, Vilma Järvisalo, Lassi Kaleva, Mitja Tapio, Vilhartin Hanhilahti, Sirpa Pursiainen, Aila Dündar-Järvinen, Lauri Lyly ja Anna-Kaisa Ikonen.

Puheenjohtaja tiedusteli valtuustolta, voidaanko Kummolan tekemät muutosehdotukset hyväksyä yksimielisesti. Koska muutosehdotuksia ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen ne yksimielisesti.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Liitteet

1 Kh 30.10.2023 Pormestarin talousarvioehdotus 2024

2 Kh 30.10.2023 Talousarvioehdotuksen yhteydessä käsiteltävät aloitteet ja niihin annetut vastaukset

Kaupunginhallitus, 30.10.2023, § 443

Valmistelijat / lisätiedot:
Männikkö Jukka, Linnamaa Reija

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelma hyväksytään.

Talousarvio sitoo valtuustoon ja muihin toimielimiin nähden Yleiset lähtökohdat -osan Talousarvion sitovuus -luvussa määriteltyjen sitovuussäännösten mukaisesti.

Konsernijohtajalle annetaan oikeus päättää organisaatiomuutoksiin liittyvien toimintojen ja niihin liittyvien määrärahojen siirroista.

Konsernijohtajalle tai hänen määräämälleen konsernihallinnon viranhaltijalle annetaan seuraavat oikeudet:

- oikeus ottaa vuoden 2024 mahdollisiin muutettuihin talousarvioihin sisältyvä lainamäärä
- oikeus ottaa vuoden 2024 aikana lyhytaikaisia lainoja 100 milj. euron määrään saakka maksuvalmiuden turvaamiseksi
- oikeus myöntää lyhytaikaisia antolainoja konserniyhteisöille yhteensä enintään 30 milj. euron määrään saakka
- oikeus konvertoida ja maksaa ennaikaisesti takaisin kaupungin taseeseen sisältyviä ottolainoja

Talousarvion liitetietoihin sisältyvät konserniyhteisöjen tavoitteet hyväksytään kuntalain 110 §:n tarkoittamiksi kuntakonsernin tavoitteiksi.

Konsernihallinnon talousyksikkö oikeutetaan tekemään talousarvioasiakirjaan teknisluonteisia korjauksia ja tarkistuksia.

Vuoden 2024 talousarvioehdotuksen yhteydessä käsiteltävät valtuusto- ja kuntalaisaloitteet sekä niihin liitteessä annetut vastaukset merkitään tiedoksi. Aloitteet eivät anna aiheutta muihin kuin liitteessä mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Talousarvion rakenne ja sisältö

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Kuntalain 110 §:ssä on kunnan talousarviosta säädetty seuraavaa:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.'

Ehdotus kaupungin vuoden 2024 talousarvioksi ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaksi on laadittu ottaen soveltuvin osin huomioon talousarvion laadintaa koskevat säännökset ja ohjeet.

Tampereen kaupungin talousarvio koostuu seuraavista osista: yleiset lähtökohdat, käyttötalousosa ja investoinnit yksiköittäin, laskelmat sekä liitteet.

Talousarvio 2024

Vuoden 2024 talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun lähtökohdat muodostavat Tampereen strategia 2030, pormestariohjelma, kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös ja vuoden 2023 talousarvion toteumaennuste sekä vuosia 2024-2027 koskevat taloudelliset ennusteet.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta jaettiin hallintosäännön muutoksella kahdeksi lautakunnaksi keväällä 2023. Uudet lautakunnat ovat kasvatus- ja opetuslautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Tampereen kaupunginvaltuusto päätti 30.1.2023, että Tampereen Vesi Liikelaitos yhtiöitetään vuoden 2024 alussa. Uusi osakeyhtiömuotoinen vesihuoltolaitos on osa Tampereen kaupunkikonsernia ja kaupunki määrittää jatkossakin Tampereen Veden toiminta-alueen. Työvoimapalvelut siirtyvät valtiolta kunnille vuoden 2025 alussa. Tampereen seudun työllisyysaluetta valmistellaan Tampere vastuukuntana -mallilla, johon kuuluu Tampereen lisäksi 14 kuntaa.

Tuloperusteet ja tilikauden tulos

Tampereen vuoden 2024 talousarvio on valmisteltu 7,60 tuloveroprosentin ja nykyisten kiinteistöveroprosenttien mukaan.

Verotulot vähenevät ensi vuonna 33,5 milj. euroa vuoden 2023 toteumaennusteesta ns. verohäntien poistuessa. Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 447 milj. euroa, kiinteistöverotuloja 109,5 milj. euroa ja yhteisöverotuloja 87 milj. euroa. Verorahoitus (verotulot+valtiosuudet) vähenee vuoden 2023 ennusteeseen verrattuna noin 9,7 milj. euroa.

Talousarviossa koko kaupungin yhteenlasketut nettomenot vähennettynä Tampereen Veden liiketoimintakaupan vaikutuksilla sekä omaisuuden myynneillä ja maankäyttösopimuskorvauksilla on 5,3 prosenttia (35,5 milj. euroa).

Vuoden 2024 talousarvion vuosikate on 116 milj. euroa. Ilman satunnaista erää tilikauden tulos on -12,7 milj. euroa. Tampereen Vesi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liikelaitoksen liiketoimintakaupasta tulee arviolta 165,5 milj. euron satunnainen myyntivoitto ja tilikausi päättyy 152,7 milj. euron tulokseen. Vuosikate kattaa 90 prosenttia suunnitelman mukaisista poistoista.

Investoinnit

Investointimenot ovat 285,5 milj. euroa ja ilman Veden liiketoimintakauppaa 233,7 milj. euroa. Nettoinvestoinnit ovat 283,1 milj. euroa ja ilman Tampereen Vesi Liikelaitoksen liiketoimintakaupan vaikutusta 231,3 milj. euroa. Investointien tulo-rahoitusprosentti ilman Veden liiketoimintakauppaa on 50.

Suurimmat investointimenot (netto) ovat talonrakennushankkeiden 127,9 milj. euron ja yhdyskuntalautakunnan 48,3 milj. euron investoinnit.

Lainamäärä

Talousarviossa varaudutaan korollinen velan 80,4 milj. euron kasvuun. Asukaskohtaisen lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2024 lopussa 3 594 euroa, mikä on 124 euroa vähemmän kuin vuoden 2022 lopussa. Kaupungin kasvun edellyttämien suurten investointitarpeiden vuoksi paine kaupungin lainamäärän kasvuun kuitenkin jatkuu taloussuunnitelmakauden.

Toiminnan tavoitteet

Tampereen strategia Tekemisen kaupunki hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.11.2021. Strategia valmisteltiin Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelman 2021-2025 pohjalta. Vuosi 2024 on strategian kolmas toteutusvuosi.

Talousarvion 2024 toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategian valtuustokauden tavoitteisiin. Tavoitteita asetetaan kaupunkitasoisesti ja erikseen lautakunnille sekä liikelaitokselle ja konserniyhteisöille. Tampereen strategia ohjaa myös liikelaitoksen ja konserniyhteisöjen tavoitteiden asettamista.

Tavoitteita asetetaan lähtökohtaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille, ja niissä tähdätään selkeään mitattavuuteen. Tavoitteiden luonteesta johtuen niiden asettamisessa pyritään teemalliseen jatkumoon. Talousarvioon 2024 valmistelluista tavoitteista suurin osa on samansuuntaisia kuin vuoden 2023 tavoitteet. Uusissa tai uudelleen kohdennetuissa tavoitteissa on vuoden 2024 valmistelussa huomioitu erityisesti tamperelaisten hyvinvoinnin ja terveyden vahvistaminen. Tällaiset tavoitteet liittyvät muun muassa lasten ja nuorten koulupäivän aikaiseen koettuun hyvinvointiin, lasten ja nuorten fyysiseen toimintakykyyn, turvallisuudentunteeseen ja kiusaamiseen sekä tamperelaisten liikkumiseen ja harrastamiseen, asuinalueiden yhteisöllisyyteen ja auttamishaluun ja kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksiin. Uusien ja uudelleen kohdennettujen tavoitteiden valmistelussa on lisäksi huomioitu Tampereen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kansainvälisyys, työvoiman saatavuus, vihreä ja digitaalinen siirtymä, kaupunginosien kehittäminen sekä kaupungin houkuttelevuus työnantajana.

Strategian sisältöjä tarkennetaan lautakuntien ja kaupunginhallituksen alaiselle toiminnalle laadittavissa palvelusuunnitelmissa.

Palvelusuunnitelmat laaditaan valtuustokaudelle 2022-2025.

Palvelusuunnitelmien ja talousarvion 2024 sisällöt tarkentuvat vuosisuunnitelmissa. Johtokunnat tarkentavat talousarvion sisältöjä vuosittain laadittavissa palvelu- ja vuosisuunnitelmissa.

Tavoitteet hyväksytään lopullisessa muodossaan osana talousarviota 13.11.2023.

Taloussuunnitelma 2024-2027

Talousarviokirjaan sisältyy taloussuunnitelma vuosille 2024-2027.

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittu karkealla tasolla. Investoinneista esitetään taloussuunnitelmakauden investoinnit sekä alustavat suunnitelmat vuosille 2027-2032. Suunnitelmat tarkentuvat tulevien vuosien taloussuunnitelmissa.

Vuosien 2025-2027 talouden suunnitteluun sisältyy paljon epävarmuustekijöitä erityisesti TE-uudistuksen vaikutuksista sekä verorahoituksen kehityksen osalta. Taloussuunnitelmakauden toiminnan ja talouden tasapainottaminen edellyttää, että kaupunki pidättäytyy vuosittaisessa talousarviovalmistelussaan käynnistämästä uusia menoja lisääviä palveluja ja lisäksi valtio ei saa toimenpiteillään heikentää kuntien taloutta. Taloussuunnitelma on koko suunnitelmakauden alijäämäinen ilman toiminnan tehostamistoimenpiteitä. Tavoitteena on tasapainottaa tuloslaskelma taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä ja pienentää arvioitua lainamäärän kasvua.

Kuntatalouden lähivuosien talousnäkyvät ovat vaikeat. Tilannetta hankaloittaa lisäksi myös hyvinvointialueiden huonosti käynnistynyt toiminnan ja talouden yhteensovittaminen. Ennakkotietojen perusteella hyvinvointialueiden vuodesta 2023 on tulossa raskaasti alijäämäinen, mikä todennäköisesti myös heijastuu kuntien talouteen negatiivisesti vuosina 2024-2027.

Kuntalain 110 §:n mukaan 'taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.'

Tampereen kaupungin taseessa on edellisiltä tilikausilta kertyneitä ylijäämiä 606,3 milj. euroa.

Investoinnit 2024-2027

Taloussuunnitelmakauden investointitaso pysyy edelleen suurena. Kaupungin ja liikelaitosten yhteenlasketut nettoinvestoinnit ilman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen Veden liiketoimintakauppaa ovat taloussuunnitelmakaudella 974,3 milj. euroa eli vuosittain keskimäärin 243,6 milj. euroa.

Taloussuunnitelmakauden suurimmat investointimenot ovat talonrakennushankkeiden yhteensä 503 milj. euron investoinnit ja yhdyskuntalautakunnan 195 milj. euron investoinnit.

Korkean investointitason aiheuttamaa lisärahoitustarvetta katetaan osittain omistuksien uudelleenjärjestelyillä ja omaisuuden myynnillä. Omaisuuden myynnistä saatavia tuloja tulee ensisijaisesti kohdistaa suunniteltujen investointien omarahoitusosuuden vahvistamiseen ja velanottotarpeen vähentämiseen.

Lainamäärän kehitys 2024-2027

Lainamäärän kasvussa taloussuunnitelmakaudella varaudutaan vuosittain enintään 140 milj. euroa. Kauden lopulla korollista velkaa arvioidaan olevan noin 1,34 miljardia euroa ja asukaskohtainen lainamäärä nousee yli 5 000 euroon. Lainamäärän kasvu tulee kuitenkin todennäköisesti jäämään pienemmäksi, sillä kaikki investoinnit eivät toteudu suunnitellussa aikataulussa, joitain omistuksia järjestellään uudelleen investointien rahoittamiseksi ja jotain omaisuutta voidaan myydä sekä investointeja toteutetaan vaihtoehtoisilla rahoitusmalleilla.

Talousarviokirjan toimitus

Esitys vuoden 2024 talousarvioksi ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaksi on julkaistu kaupungin internet-sivuilla ja toimitettu sähköisesti kaupunginvaltuustolle 23.10.2023. Painettu talousarviokirja on ollut saatavilla kaupunginvaltuustolle 23.10.2023 talousarvion esittelytilaisuudessa.

Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet ja muut talousarvioon liittyvät asiat

Kaupunginvaltuusto on 26.9.2005 päättänyt, että aloitteiden käsittelyohjeistusta ja sen noudattamista tarkennetaan, jotta vastaukset aloitteisiin tulisivat nopeammassa tahdissa käsittelyyn. Päätöksen mukaan 'jos aloitteessa edellytetään määrärahaa, se käsitellään talousarvion yhteydessä'.

Lautakunnat ja johtokunnat ovat käsitelleet aloitteita tällaisina talousarvioaloitteina. Lisäksi joihinkin lauta- ja johtokunnille kuulumattomiin aloitteisiin on viranhaltijavastaukset. Aloitteet, tiivistelmä vastauksista sekä vastaukset kokonaisuudessaan on koottu liitteeksi.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle. Hän oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 166

Kokousraportit

TRE:72/00.02.01/2023

Päätös

Kokousraportit otettiin pöytäkirjaan liitteeksi.

Päätösehdotus oli

Kokousraportit otetaan pöytäkirjaan liitteeksi.

Liitteet

1 Kokousraportti 13.11.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 167, 13.11.2023

Kaupunginhallitus, § 449, 06.11.2023

§ 167

LISÄPYKÄLÄ: Valtuutetun luottamustoimen päättyminen

TRE:5153/00.00.03/2023

Kaupunginvaltuusto, 13.11.2023, § 167

Valmistelija / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Sanna Marinin luottamustoimi valtuutettuna todettiin päättyneeksi.

Päätösehdotus oli

Sanna Marinin luottamustoimi valtuutettuna todetaan päättyneeksi.

Asia käsitellään ylimääräisenä asiana valtuuston 13.11.2023 kokouksessa.

Kokouskäsitely

Puheenjohtaja kutsui kuntalain 17 §:n mukaisesti Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ensimmäisen varavaltuutetun Anne Liimolan varsinaiseksi valtuutetuksi valtuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Tiedoksi

Sanna Marin, Juha Perämaa, Luottamushenkilömuutokset, luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)monetra.fi

Liitteet

1 Eroanomus

(Verkkajulkisuus rajoitettu)

Kaupunginhallitus, 06.11.2023, § 449

Valmistelijat / lisätiedot:

Klami Laura

Päätös

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Sanna Marinin luottamustoimi valtuutettuna todetaan päättyneeksi.

Asia käsitellään ylimääräisenä asiana valtuuston 13.11.2023 kokouksessa.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Sanna Marinin luottamustoimi valtuutettuna todetaan päättyneeksi.

Perustelut

Tampereen sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän valtuutettu Sanna Marin on ilmoittanut 23.10.2023 kaupungille saapuneella viestillä muuttaneensa toiseen kuntaan. Siten hän on menettänyt vaalikelpoisuutensa Tampereen kaupungin luottamustoimiin.

Kuntalain 78 §:n mukaan luottamushenkilön menettäessä vaalikelpoisuutensa hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Valtuutetun osalta päätöksen tekee valtuusto.

Kuntalain 17 §:n mukaan, jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, valtuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa valtuustoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen varavaltuutetun. Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ensimmäinen varavaltuutettu on Anne Liimola.

Varavaltuutettujen määrän jäädessä vajaaksi keskusvaalilautakunta määrää valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä uuden varavaltuutetun.

Päätöksen liite sisältää henkilötietoja minkä johdosta sitä ei julkaista yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksi

Sanna Marin, Juha Perämaa, Luottamushenkilömuutokset,
luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)monetra.fi

Kokouskäsitely

Asian esittelijä konsernijohtaja Juha Yli-Rajala lisäsi päätösehdotukseen seuraavan ponnen:

"Asia käsitellään ylimääräisenä asiana valtuuston 13.11.2023 kokouksessa."

Puheenjohtaja totesi näin täydennetyn päätösehdotuksen olevan asian käsittelyn pohjana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kunnallisvalitus

§164, §165

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§159, §160, §161, §162, §163, §166, §167

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)